

Súd: Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka: 10P/49/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7623204739
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Špak
ECLI: ECLI:SK:OSSN:2024:7623204739.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Spišská Nová Ves, sudca JUDr. Martin Špak, v právnej veci maloletého dieťaťa: A. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XX, C., t.č. umiestnený v Reedukačnom centre Mlynky - Biele Vody, so sídlom Mlynky - Biele Vody 267, 053 76 Mlynky- Biele Vody, v konaní zastúpený kolíznym opatrovníkom: Mesto Krompachy, dieťa rodičov: matka D. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B. XX, C. a nebohý otec E. A., nar. XX.XX.XXXX, o návrhu navrhovateľa: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves, za účasti Okresnej prokuratúry Spišská Nová Ves, v konaní o opakované uloženie výchovného opatrenia, takto

rozhodol:

I. N a r i a d' u j e sa maloletému A. A., nar. X.X.XXXX, výchovné opatrenie na účely zabezpečenia odbornej pomoci maloletému a to pobyt v zariadení, najdlhšie na šesť mesiacov, ktoré sa bude realizovať v Reedukačnom centre Mlynky - Biele Vody, so sídlom D. - F. G. XXX, XXX XX D. - F. G., počnúc od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

II. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Dňa 20.09.2023 bol súdu doručený návrh ÚPSVaR Spišská Nová Ves (ďalej aj ako "navrhovateľ" alebo "úrad") vo veci opakovaného uloženia výchovného opatrenia, v ktorom navrhovateľ uviedol, že z dôvodu opakovanej protispoločenskej činnosti, nevhodného správania a záškoláctva bolo maloletému A. rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn: 6P/21/2023 zo dňa 02.03.2023, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 01.04.2023, uložené výchovné opatrenie na účely zabezpečenia odbornej pomoci maloletému dieťaťu alebo zabezpečenie úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa, pobyt v zariadení na dobu najdlhšie 6 mesiacov, ktoré sa realizuje v RC Mlynky - Biele Vody. Menovaný bol do zariadenia prijatý dňa 12.04.2023. Na základe priebežného vyhodnotenia úrad dospel k záveru, že ešte nepominulí dôvody, pre ktoré bolo výchovné opatrenie uložené a nedosiahol sa požadovaný účinok. Na základe úradom zistených skutočností uvedených v návrhu má úrad za to, že opakované výchovné opatrenie je v najlepšom záujme maloletého.

2. Spolu s návrhom vo veci samej navrhovateľ navrhol, aby súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým bude maloletý A. dočasne zverený do starostlivosti Reedukačného centra D. - F. G. a to až do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

3. Podané návrhy úrad odôvodnil tým, že správanie maloletého v zariadení v posledných mesiacoch eskalovalo v negatívnom význame. Ak sa nevyhovelo jeho vôli a požiadavkám, dochádzalo k častejším konfliktom. Dňa 30.06.2023 bol mal. Gejza prepustený do domáceho prostredia na letné prázdniny. Počas prázdninového pobytu však zlyhal, s podozrením na recidívu v zneužívaní prchavých látok. Nezdržoval sa u matky a nerešpektoval jej autoritu. Potuloval sa opäť s rovesníckou skupinou v susednej

obci a objavilo sa u neho aj podozrenie na žobranie. Napokon bol hliadkou OO PZ Krompachy odvezený späť do zariadenia. Menovaný nie je k sebe kritický, neprizná si vinu. Niekedy sa vulgárne vyjadruje a neváha aj zaklamať. Kontakt s rodinou mal počas pobytu v RC sporadický. Matka sa mu spolu s príbuzným ozvala len jedenkrát. Matka jeho výchovu doma nezvláda, jeho reedukácia je potrebná. Potrebu nariadenia neodkladného opatrenia navrhovateľ odôvodnil potrebou eliminovať jeho nevhodné správanie a konanie s tým, že je v jeho záujme jeho ďalšie zotrvanie v režimom zariadení. V závere navrhovateľ poukázal na to, že dňa 01.10.2023 uplynie lehota, na ktorú bolo výchovné opatrenie uložené, pričom prevýchovný proces maloletého nebol ukončený.

4. Na podklade uvedených skutočností rozhodol súd uznesením sp. zn.: 10P/49/2023 – 6 zo dňa 22.09.2023 tak, že nariadil neodkladné opatrenie, ktorým dočasne zveril mal. Gejzu do starostlivosti Reedukačného centra D. - F. G. a to až do právoplatného skončenia konania vo veci samej o opakované uloženie výchovného opatrenia. Súčasne súd ustanovil Mesto Krompachy za kolízneho opatrovníka maloletého a to na jeho zastupovanie v tomto konaní.

5. Písomným podaním zo dňa 02.10.2023 oznámil prokurátor Okresnej prokuratúry Spišská Nová Ves podľa § 13 ods. 1 a § 111 CMO svoj vstup do tohto konania.

6. Na základe správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves zo dňa 07.11.2023 sa súd oboznámil s pomermi na strane maloletého a jeho rodiny, pričom súd zistil, že maloletý je umiestnený v Reedukačnom centre Mlynsky – Biele Vody, kde navštevuje 8. ročník špeciálnej základnej školy. Jeho spisová dokumentácia je na sociálnej kuratele vedená od roku 2014, kedy sa po prvýkrát dopustil priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky a to tým, že za zníženej viditeľnosti nemal na sebe riadne umiestnené reflexné prvky alebo oblečený reflexný odev. Priestupková vec bola odložená, nakoľko menovaný v čase spáchania priestupku nedovršil pätnásty rok svojho veku. V roku 2015 bolo začaté trestné stíhanie voči matke maloletého pre ohrozovanie mravnej výchovy mládeže podľa § 211 ods. 1 písm. b) Trestného zákona. Trestné stíhanie v uvedenom prípade bolo zastavené. V roku 2015 bola matka prejednávaná Mestom Krompachy z priestupku na úseku školstva a výchovy mládeže z dôvodu, že zanedbala starostlivosť o povinnú školskú dochádzku svojho syna, ktorý od 02.09.2014 do 29.05.2015 vymeškal 86 neospravedlnených hodín. V roku 2016 bolo opäť začaté trestné stíhanie voči matke pre ohrozovanie mravnej výchovy mládeže. Trestné stíhanie v uvedenom prípade bolo zastavené. Taktiež v roku 2016 bola opäť matka prejednávaná Mestom Krompachy z priestupku na úseku školstva a výchovy mládeže z dôvodu, že zanedbala starostlivosť o povinnú školskú dochádzku svojho syna, ktorý od 21.10.2015 do 20.06.2016 vymeškal 71 neospravedlnených hodín. V roku 2017 sa v dvoch prípadoch dopustil prečinu porušovania domovej slobody a to tým, že bez povolenia preliezol plot firmy DASTET a vzal dva voľne položené bicykle a železný šrot. V jednom prípade bolo trestné stíhanie odložené a v druhom prípade zastavené, nakoľko išlo o osobu, ktorá pre nedostatok veku nebola trestne zodpovedná. V roku 2017 bola opäť matka prejednávaná Mestom Krompachy z priestupku na úseku školstva a výchovy mládeže z dôvodu, že zanedbala starostlivosť o povinnú školskú dochádzku svojho syna, ktorý od 05.09.2016 do 22.06.2017 vymeškal 66 neospravedlnených hodín. V roku 2018 bol menovaný zaradený do priority úradu, ktorej cieľom bolo odborné pôsobenie na odstránenie alebo zmiernenie problémov v správaní dieťaťa alebo jeho porúch správania, na rozvoj sociálnych zručností detí a ich rodičov cez zážitkové aktivity, ktoré vedú k odbúraniu sociálnej izolácie a na zabezpečenie vhodného aktívneho využitia voľného času dieťaťa. Priorita bola realizovaná akreditovaným subjektom. V mesiaci február 2019 sa maloletý dopustil prečinu krádeže a to tým, že bez povolenia v lesnom poraste vyrúbal 7 ks živej dreviny čím spôsobil škodu vo výške 2,94 Eur. V uvedenom prípade bolo trestné stíhanie odložené, nakoľko išlo o osobu, ktorá pre nedostatok veku nebola trestne zodpovedná. V roku 2019 bolo začaté trestné stíhanie voči matke pre ohrozovanie mravnej výchovy mládeže podľa § 211 ods. 1 písm. b), ods. 3 písm. a) Trestného zákona. Trestné stíhanie v uvedenom prípade bolo zastavené, nakoľko nebol dôvod na začatie trestného stíhania. V roku 2019 bola opäť matka prejednávaná Mestom Krompachy z priestupku na úseku školstva a výchovy mládeže z dôvodu, že zanedbala starostlivosť o povinnú školskú dochádzku svojho syna, ktorý od 03.09.2018 do 05.06.2019 vymeškal 68 neospravedlnených hodín. V roku 2019, 2020 a 2021 bol vedený ako záškolák. V roku 2020 bolo začaté trestné stíhanie voči matke pre ohrozovanie mravnej výchovy mládeže podľa § 211 ods. 1 písm. b), ods. 3 písm. a) Trestného zákona. Trestné stíhanie v uvedenom prípade bolo odmietnuté, lebo nebol dôvod na začatie trestného stíhania. V roku 2021 bolo opäť začaté trestné stíhanie voči matke pre ohrozovanie mravnej výchovy mládeže podľa § 211 ods. 1 písm. b), ods. 3 písm. a) Trestného zákona. Trestné stíhanie v uvedenom prípade bolo zastavené. V roku 2021, 2022 bol opakovane vedený ako záškolák. Menovaný bol od

21.06.2022 do 21.11.2022 umiestnený v DPL Hraň. Dňa 30.03.2022 bolo maloletému A. a jeho matke vydané odporúčanie v spolupráci s Centrom pre deti a rodiny Spišská Nová Ves, ktoré bolo ukončené so záverom a odporúčaním od detskej psychiatričky, D. C., že mal. Gejzu je potrebné umiestniť v reedukačnom centre. Pri pohovore matka úradu uviedla, že syn A. bol počas letných prázdnin prepustený do domáceho prostredia. Jej príkazy nerešpektoval, opäť začal užívať omamné a psychotropné látky, potuloval sa s kamarátmi a žobral pri nákupných centrách. Doma bol približne dva týždne a keďže matku nerešpektoval, dopúšťal sa nevhodného správania bol hliadkou OO PZ Krompachy odvezený späť do Reedukačného centra Mlynky – Biele Vody. Matka je so synom v telefonickom kontakte a bola ho už v zariadení navštíviť. Ďalej uviedla, že súhlasí s opakovaným uložením výchovného opatrenia, nakoľko má strach, že keď príde syn domov nebude chodiť do školy. Matka je nezamestnaná, vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie. Otec je nebohý. Matka toho času žije u svojej dcéry H. A., ktorá má vlastnú rodinu. Spoločne obývajú starší murovaný rodinný dom, ktorý pozostáva z jednej miestnosti. Domácnosť je zariadená podľa ich možnosti a schopností. V domácnosti je zavedená elektrická energia a vodu užívajú zo spoločnej studne.

7. Na základe správy Reedukačného centra Mlynky – Biele Vody zo dňa 06.11.2023 súd o osobe maloletého okrem iného zistil, že intenzívne závislý na fetovaní. Z uvedeného dôvodu je preto u neho potrebné udržať podmienky nútenej abstinencie. Potrebuje byť bez toluénu. Voľné prostredie je pre neho vysoko rizikové pre možnosť podľahnutia tejto droge. Mal. A. podľa podanej správy stále vo väčšej miere funguje na vonkajšej kontrole ako na zvnútornení hraníc svojho správania, preto počas letného pobytu zlyhal a predčasne sa vrátil do zariadenia.

8. Zo správy kolízneho opatrovníka, Mesto Krompachy, zo dňa 20.11.2023 súd zistil, že matka má 8 detí, pričom u mal. A., ktorý je školopovinný mesto eviduje záškoláctvo ako aj problém s užívaním omamných a psychotropných látok. V podaní zo dňa 22.11.2023 sa kolízny opatrovník stotožňuje s návrhom navrhovateľa na opakované nariadenie výchovného opatrenia maloletému.

9. Na pojednávaní dňa 22.01.2024 prítomný navrhovateľ ako aj zástupca okresnej prokuratúry zhodne navrhli uložiť opakovane maloletému navrhované výchovné opatrenie. Matka maloletého sa pojednávania nezúčastnila, osobitne sa k návrhu nevyjadрила. S jej súhlasom s opakovaným uložením výchovného opatrenia sa súd oboznámil na základe správy úradu zo dňa 07.11.2023.

10. Podľa § 37 ods. 2 Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení:

- a) vhodným spôsobom napomenie maloleté dieťa, jeho rodičov a iné fyzické osoby, ktoré svojím správaním ohrozujú alebo narušujú jeho riadnu výchovu,
- b) určí nad výchovou maloletého dieťaťa dohľad; dohľad vykonáva najmä za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obce, školy, neštátnych subjektov a zariadenia, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené,
- c) uloží maloletému dieťaťu obmedzenie v rozsahu potrebnom na predchádzanie a zabraňovanie škodlivým vplyvom, ktoré môžu ohroziť alebo narušiť jeho priaznivý vývin; dodržiavanie uloženého obmedzenia sleduje najmä za súčinnosti obce,
- d) uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu.

11. Podľa § 37 ods. 3 Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak výchovné opatrenia uvedené v odseku 2 nevedli k náprave, súd dočasne odníme maloleté dieťa z osobnej starostlivosti rodičov aj proti ich vôli a nariadi maloletému dieťaťu na účely

- a) zabezpečenia odbornej diagnostiky pobyt v zariadení, ktoré vykonáva odbornú diagnostiku, najdlhšie na šesť mesiacov,
- b) zabezpečenia odbornej pomoci maloletému dieťaťu alebo zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa pobyt v zariadení najdlhšie na šesť mesiacov,
- c) zabezpečenia resocializácie drogových a iných závislostí pobyt v zariadení, ktoré vykonáva resocializačné programy pre drogovu a inak závislých.

12. Podľa § 37 ods. 7 Zákona o rodine, súd sleduje vykonávanie výchovných opatrení najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou, neštátnym subjektom a s príslušným zariadením.

13. Podľa § 37 ods. 8 Zákona o rodine, súd hodnotí účinnosť výchovného opatrenia priebežne tak, aby pred uplynutím obdobia, ktoré uviedol v rozhodnutí o jeho uložení, zhodnotil splnenie účelu výchovného opatrenia. Súd zruší výchovné opatrenie, ak splnilo svoj účel. Ak je to v záujme maloletého dieťaťa, môže súd rozhodnúť o opakovanom uložení výchovného opatrenia alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia. Ak súd na základe zhodnotenia účinnosti výchovného opatrenia rozhoduje o opakovanom uložení výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o nariadení ústavnej starostlivosti podľa § 54, môže dočasne upraviť pomery maloletého dieťaťa do právoplatnosti rozhodnutia.

14. Podľa § 111 písm. m) CMP, v konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloletých súd rozhoduje o výchovných opatreniach.

15. Podľa § 120 CMP, súd rozhoduje vo veciach starostlivosti súdu o maloletých rozsudkom, ktorý okrem všeobecných náležitostí obsahuje aj poučenie o spôsoboch výkonu rozhodnutia.

16. Na základe obsahu doručeného návrhu a vykonaného dokazovania – najmä správy navrhovateľa zo dňa 07.11.2023, správy reedukačného centra a zistených pomerov na strane maloletého a jeho rodiny, dospel súd k záveru, že návrhu navrhovateľa je potrebné vyhovieť. Tvrdenými skutočnosťami navrhovateľa vychádzajúcimi z opakovaných šetrení a dlhodobého monitorovania rodiny bolo preukázané, že u maloletého A. je zo strany jeho matky zanedbávaná starostlivosť, a to predovšetkým jeho povinná školská dochádzka, čo potvrdzuje enormné množstvo vymeškaných a neospravedlnených vyučovacích hodín. Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny boli vydané výchovné opatrenia a rozhodnutia mal. A. a jeho matke, ktoré však nesplnili svoj účel a pozitívne výsledky nepriniesli. Súd sa stotožnil s odporúčaním navrhovateľa vo vzťahu k účelu nariadeného výchovného opatrenia, ktorým má byť zabezpečené pokračovanie odbornej pomoci maloletému vychádzajúc z odbornej diagnostiky a nevyhnutne k jeho abstinencii od užívania prchavých látok. Pobyt maloletého preto súd opakovane nariadil v zariadení vykonávajúcom odbornú pomoc, a to konkrétne v reedukačnom centre, kde je nad jeho osobou vykonávaný dohľad a je usmerňovaný v osvojovaní si hraníc vo svojom správaní, najmä v čase trávenia jeho voľného času, nakoľko mimo tohto režimového zariadenia maloletý zlyháva a vracia sa k svojmu protispoločenskému správaniu a spôsobu života. Vykonaným dokazovaním bolo totiž preukázané, že u maloletého vzhľadom na jeho doterajšie dlhodobé nevhodné správanie a potrebu jeho ďalšej reedukácie, je dôležité, aby v záujme a na prospech jeho zdravého vývinu bol umiestnený do reedukačného centra za účelom odbornej pomoci maloletému, nakoľko v domácom prostredí po úmrtí otca sa sociálne situácia v rodine maloletého zhoršila. Maloletý matku nerešpektuje, neuznáva jej autoritu. Matka v súčasnosti nie je schopná poskytnúť maloletému dieťaťu potrebnú starostlivosť, ktorú si vzhľadom na svoj vek a ako aj správanie, ktoré viedlo až k protispoločenskej činnosti, vyžaduje. Matka podľa zistení súdu dokonca nemá vlastnú domácnosť, žije u svojich detí, ktoré už majú vytvorenú svoju vlastnú rodinu.

17. Z vyššie uvedených dôvodov preto súd rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia a uložil maloletému opakované výchovné opatrenie a to pobyt v zariadení na účely zabezpečenia odbornej pomoci maloletému dieťaťu alebo zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa a to na obdobie 6 mesiacov od právoplatnosti tohto uznesenia, nakoľko podľa názoru súdu existuje predpoklad, že počas trvania tohto pobytu môže na strane maloletého dôjsť k náprave a preto ho toho času nie je potrebné zveriť do ústavnej starostlivosti.

18. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

19. Podľa § 57 CMP, o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

20. Podľa § 58 ods. 1 CMP, o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

21. O trovách konania súd rozhodol tak, že náhradu trov nepriznal žiadnemu z účastníkov konania, nakoľko súd nezistil žiadne také okolnosti, pre ktoré by bolo možné priznať trovy niektorému z účastníkov.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Spišská Nová Ves písomne v troch vyhotoveniach. (§ 362 ods. 1 zákona č. 160/2015, Civilný sporový poriadok/ ďalej len ako „CSP“/).

V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka konania, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. (§ 127 a § 363 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
 - b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
 - c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
 - d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
 - e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
 - f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
 - g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
 - h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
- (§ 365 ods. 1 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. (§ 62 ods. 1 CMP) .

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu vyššie uvedenú, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. (§ 62 ods. 2 CMP)

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy. (§ 62 ods. 3 CMP)

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.